

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

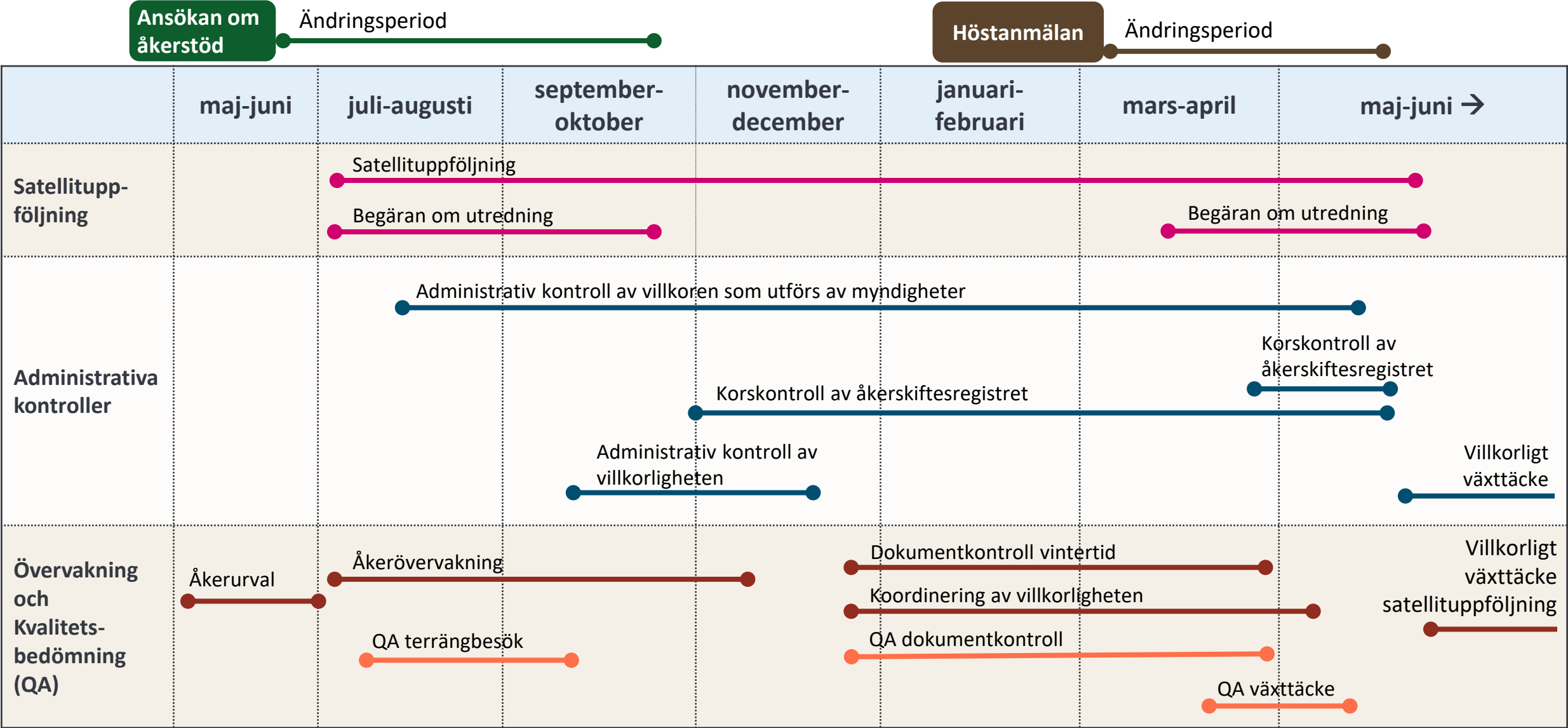
Processen för kontroll av stöd och kvalitetsbedömning

Mira Liiri och Kirsi Roininen

Utbildning i ansökan om åkerstöd 2025
för kommuner, NTM-centraler, rådgivare
och intressentgrupper

12.3.2025

Processen för kontroll av åkerstöd

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kontroll av villkoren

Sätt att kontrollera stöd villkoren 1/2

- Alla stöd villkor kontrolleras.
- Kontrollen av stöd villkoren indelas i fyra olika kontrollmetoder:
 - 1) stödberäkning som görs i ett datasystem
 - 2) kontroll av villkor som ska kontrolleras administrativt
 - 3) övervakning/satellituppföljning och
 - 4) kontroll på plats

Sätt att kontrollera stöd villkoren 2/2

- Hur villkoret kontrolleras grundar sig på följande principer:
 - 1) **Stödberäkningen kontrollerar** alla sådana villkor som kan kontrolleras automatiskt med uppgifter i datasystemet
 - 2) **Administrativt kontrolleras** alla de villkor som stödberäkningen inte kan kontrollera, men myndigheten kan göra kontrollen som skrivbordsarbete utan att besöka gården
 - 3) **Med hjälp av satellituppföljningen kontrolleras** villkoren för identifiering av växtlighet, slätter och skörd, vilka kan kontrolleras med hjälp av satellitbilder. Satellituppföljning är ett system baserat på artificiell intelligens som ständigt utvecklas
 - 4) **På plats kontrolleras** alla de villkor som inte kontrolleras i stödberäkningen eller administrativt.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Administrativa kontroller

Administrativ kontroll

- Villkor som ska kontrolleras administrativt granskas i regel för alla stödsökande.
 - Ett undantag är kontroll av besittningen av basskiften och en del av miljöförbindelsens villkor, som granskas genom slumpmässigt urval.
- Största delen av villkoren kontrolleras vid kommunernas samarbetsområden.
 - Villkoren i förbindelsen om ekologisk produktion och miljöavtalen kontrolleras vid NTM-centralen.
- Utbetalning till gårdsbruksenheten för åtgärden i fråga får inte göras innan den administrativa kontrollen har gjorts.
 - Administrativa kontroller av EU-finansierade stöd ska alltid vara genomförda innan åtgärdens förskott/första rat betalas.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Övervakning

Övervakning av åkerstöd 1/2

- Övervakningen är en förutsättning för utbetalningen av både nationella stöd och EU-stöd och med den strävar man också efter att garantera jordbrukarnas rättsskydd och jämlik behandling i förvaltningen.
- Av de gårdar som ansökt om stöd övervakas cirka 2 % (inkl. 1 % kontroll av villkorligheten).
 - Till urvalet väljer man slumpmässigt ut 20–50 % (villkorlighet 20–40 %) av de gårdar som övervakas och resten genom viktat urval.
 - Antalet gårdar som ska övervakas fördelas jämnt över hela landet.
- Utöver urvalskontrollerna kan NTM-centralen ta in gårdar eller skiften i den s.k. övervakningen av eget urval.
- Övervakningen utgörs av övervakning på plats samt dokumentkontroll vintertid.

Övervakning av åkerstöd 2/2

- Ingen ändringsmöjlighet: anmälan om övervakning låser jordbrukarens ändringsmöjlighet i Vipu.
- Övervakning av alla stöd och skiften som den stödsökande ansöker om.
 - Om gården är föremål för övervakning av villkorligheten övervakas alla krav enligt villkorligheten som gäller gården (s.k. "åkervillkor" eller foder- och livsmedelshygien på växtproduktionsgårdar).
- I övervakningen kontrolleras:
 - Om skiftets areal är korrekt och om skiftet är jordbruksmark
 - Kravet på jordbruksverksamhet
 - lakttagande av stöd villkoren (+villkorlighet).
- Även om övervakningen av villkorligheten gäller gårdar på över 10 ha, övervakas dessa krav även för mindre gårdar om något villkorlighetskrav är ett minimikrav för stödet.

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Kvalitetsbedömningar

Grunderna för kvalitetsbedömningarna

- Gäller alla arealstöd som finansieras av EU.
- Syftet med kvalitetsbedömningen är att säkerställa att
 - man betalar rätt mängd stöd
 - resultaten rapporteras korrekt till kommissionen.
- Korrigeringer ska vidtas utifrån resultaten, om
 - Arealskillnaden är över 2 %
 - Brister i stöd villkoren över 4 st. (slopas 2025).
- Den attesterande myndigheten kontrollerar att kvalitetsbedömningarna har gjorts på rätt sätt
 - Om för många fel upptäcks → Risk för finansiell korrigering.

Kvalitetsbedömningarnas helhet

- AMS QA = Kvalitetsbedömning av arealövervakningssystemet
 - Satellituppföljningens tillförlitlighet 🌿
 - Iakttagande av övriga stödvillkor 🌿
 - Utanför lämnas endast stödvillkor som kontrolleras administrativt till 100 %
- GSA QA = Kvalitetsbedömning av ansökningssystemet
 - Ansökan om stöd fungerar enligt kraven
 - Jordbruksskiftena har angetts korrekt i stödansökan 🌿
- LPIS QA = Kvalitetsbedömning av åkerskiftesregistret
 - I basskiftets areal ingår endast stödberättigande areal.

Kvalitetsbedömningen syns också för jordbrukaren: villkoren kontrolleras vid gårdsbesök och utifrån handlingar

Skillnad jämfört med traditionell åkerövervakning

- Medlemsländerna har knappt några möjligheter att påverka urvalet.
- Gårdens alla skiften kontrolleras inte.
- De villkor som behandlas i kommunen kontrolleras också för urvalsskiftena
 - Förvaltning av skiftet
 - Krav på gårdsspecifika åtgärder inom miljöersättningen
 - Markövervakning
 - Organiska näringsämnen
 - Precisionsodlingsmetoder
 - Applikationer för uppföljning och identifiering av växtskadegörare och växtsjukdomar.
- I fråga om arealen kan ansökan ändras.
- I fråga om villkor som följs upp genom satellituppföljning kan ansökan ändras
 - För övriga villkor finns ingen möjlighet att ändra eller återkalla
→ försummelse leder till påföljder.

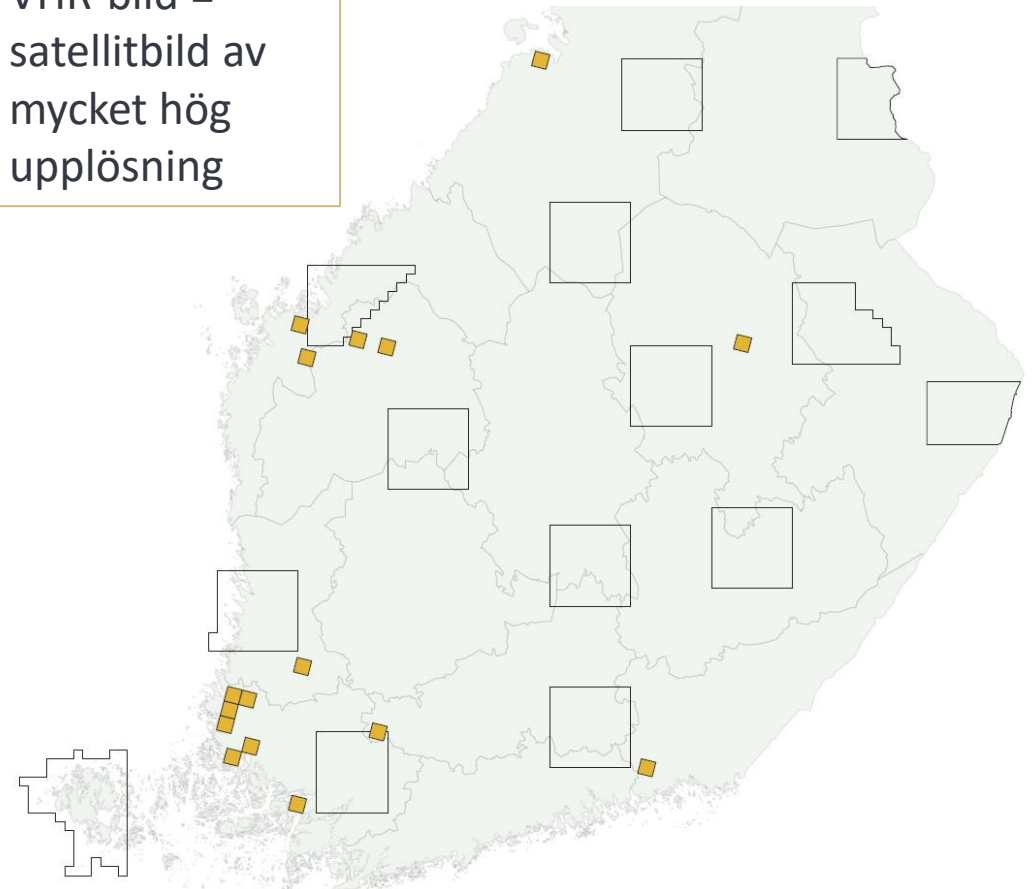

Urval för kvalitetsbedömningarna

- Uppgifter om alla föregående års jordbruksskiften ska årligen lämnas till kommissionen.
- Kommissionen väljer utifrån uppgifterna om jordbruksskiften de bildrutor, ur vilka den beställer en VHR-bild (områden med många skiften).
- Efter att ha valt bildrutor lägger kommissionen skiftena i ordning
 1. Skiften i VHR-bildområden
 2. vårens flygbildsskiften
 3. övriga skiften
- Ordningen på listan ska följas i urvalet
- Från varje urvalsgrupp (15 st.) plockas cirka 300 jordbruksskiften/åtgärdsskiften.
 - På största delen av de utvalda gårdarna kontrolleras endast enskilda skiften.
 - Ett undantag är ett urval av gårdsspecifika åtgärder inom miljöersättningen, där hälften av gårdens ersättningsberättigade skiften kontrolleras.

VHR-bild- och vårens flygbildsområden 2025

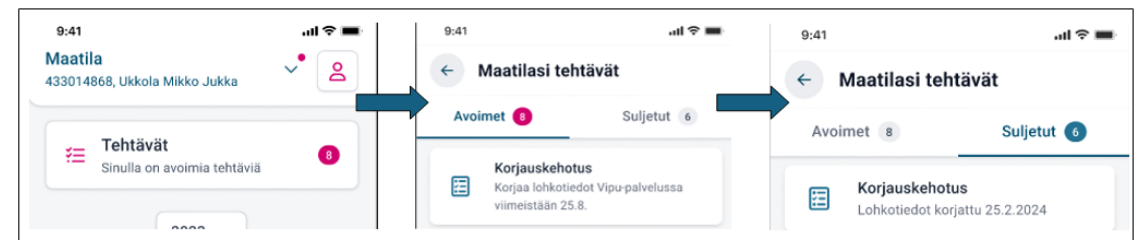
VHR-bild =
satellitbild av
mycket hög
upplösning

Ändring av ansökan

- I kvalitetsbedömningen kan ansökan ändras i vissa situationer.
 - Det finns saker att korrigera inom basskiftets gränser.
 - Det finns saker att korrigera inom jordbruksskiftens gränser.
 - Växten på skiftet motsvarar inte den anmälda.
 - Villkoret som följs upp genom satellituppföljning har inte iakttagits på skiftet.
- NTM-centralen skickar då en rättelseuppmaning.
- Ett textmeddelande om rättelseuppmaningen skickas och det syns i Vipumobilen. Rättelseuppmaningen godkänns i Vipu.
- Om rättelseuppmaningen inte godkänns, betalas stöden enligt vad som sparats i övervakningskörningen → kan leda till påföljder.

Korrigerande åtgärder

- Även om jordbrukaren kan återkalla stödet eller ändra sin ansökan är det ändå ett fel i kvalitetsbedömningen → **Att ha en aktuell, omsorgsfullt gjord ansökan är mycket viktigt**
 - Rätt växt och korrekta skiftesgränser, endast de åtgärder som genomförs enligt villkoren har valts
- Antalet fel är för stort och måste fås ner
 - Villkoren och uppföljningen av dem kan bli strängare
- Utifrån resultaten för 2024 förekom korrigerande åtgärder i 10 urvalsgrupper
 - Begäran om utredning direkt baserat på ansökningsuppgifterna
 - Strängare krav på växtligheten (naturvårdsvallar och mångfaldsväxter)

Hantering av avrinningsvatten	Markförbättrings- och saneringsgrödor
Skyddszoner	Gräsmark i stödet för miljösystem (naturvårdsvallar)
Arvoden	Alternativt växtskydd för PT-växter (användning av marktäckning)
Ekologisk produktion	Gårdsspecifik åtgärd inom miljöersättningen
Fånggrödor	Mångfaldsväxter (vilt, pollinerare och landskap)

RUOKAVIRASTO

Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

Tack